

خدمات غیر حسابرسی؛ محدودیتها و حدود حق الزحمه

✍ ترجمه: هادی مشهدی قره‌قیه

قانون حسابرسی اتحادیه اروپا^۱ در ۱۶ ژوئن ۲۰۱۴ و پس از انتشار در یک مجله رسمی، به اجرا درآمد. برای همه موارد از جمله خدمات غیر حسابرسی^۲، به استثنای الزامهای مربوط به چرخش اجباری مؤسسه حسابرسی^۳ که برای آن شاخصهای خاصی دیده شده است، تاریخ اجرا ۱۷ ژوئن ۲۰۱۷ بود (اولین سال مالی که پس از ۱۷ ژوئن ۲۰۱۷ آغاز شود). برخی کشورهای عضو برای مقررات خاص این قانون، تاریخ شروع دیگری را ارائه کرده‌اند. این قانون در قالب یک رهنمود و مقررات است و اختیاری برای کشورهای عضو در نظر گرفته شده تا در سطح محلی تصمیم‌گیری شود. در حال حاضر، کشورهای عضو طی دو سالی که برای تغییر قوانین حسابرسی اتحادیه اروپا به قوانین ملی خود فرصت دارند، نحوه اجرای مفاد مختلف مقررات را تعیین می‌کنند. بسیاری از مفاد این قانون برای تقویت راهبری شرکتی و افزایش شفافیت حسابرسی برای سرمایه‌گذاران و کمیته‌های حسابرسی در نظر گرفته شده است. مواردی که بیشترین توجه را به خود جلب کرده‌اند، از جمله ممنوع شدن خدمات غیر حسابرسی و چرخش اجباری مؤسسه حسابرسی، در این مقررات در نظر گرفته شده و تنها برای شرکتهای سهامی عام و حساب‌رسان قانونی آنها اعمال می‌شود. قانون یادشده پیچیده است و خلاصه ملاحظات قانونی و اجرایی تشریح شده در زیر، دال بر مشاوره حقوقی نیست. چند بخش از این قانون به تفسیر نیاز دارد و ممکن است با گذشت زمان تکامل پیدا کند و مشارکت‌کنندگان بازار ممکن است بخواهند پیش از انجام اقدامهایی به منظور رعایت قانون، مشاوره حقوقی بگیرند.

بررسی اجمالی

این قانون شامل فهرست دقیق خدمات غیرحسابرسی است که مؤسسه‌های حسابرسی و اعضای شبکه‌های آنها نباید برای حسابرسی قانونی شرکتهای سهامی عام، شرکتهای اصلی آنها در اتحادیه اروپا یا شرکتهای تحت کنترل آنها در اتحادیه اروپا (شرکتهای تابعه)، این خدمات را ارائه دهند.

• ارائه خدمات غیرحسابرسی به شرکتهای سهامی عام حسابرسی شده منوط به تأیید کمیته حسابرسی (و استفاده از اصول کلی استقلال) است؛

• کشورهای عضو ممکن است خدمات غیرحسابرسی بیشتری را ممنوع و قوانین سخت‌تری برای خدمات غیرحسابرسی مجاز وضع کنند؛

• کشورهای عضو ممکن است قوانینی را تصویب کنند که براساس آنها، ارائه برخی خدمات ارزشیابی و خدمات مالیاتی (مانند تهیه فرمهای مالیاتی، شناسایی معافیتها و مشوقهای مالیاتی، محاسبه مالیات مستقیم و غیرمستقیم و مالیاتهای انتقالی به دوره‌های آینده و ارائه مشاوره مالیاتی)، مجاز باشند؛ به شرطی که این خدمات تأثیر مستقیم و بااهمیتی بر صورتهای مالی حسابرسی شده نداشته باشد.

حدود حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی

حق الزحمه برای خدمات غیرحسابرسی مجاز نباید بیش از ۷۰ درصد متوسط حق الزحمه پرداخت‌شده برای حسابرسی سه سال مالی متوالی اخیر باشد.

• حد تعیین‌شده، حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی مجاز در سال چهارم را محدود می‌کند (مثال: اگر در سالهای اول و دوم و سوم کل هزینه حسابرسی قانونی به ترتیب ۱۰۰، ۱۲۰ و ۱۷۰ یورو باشد، حدود حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی مجاز در سال چهارم ۷۰ درصد میانگین سه سال یا ۱۳۰ یورو، یعنی ۹۱ یورو است)؛

• خدمات ملزم‌شده از سوی اتحادیه اروپا یا قوانین ملی، مستثنی هستند؛

• مقامهای ذیصلاح ممکن است مؤسسه حسابرسی را در شرایط استثنایی و حداکثر تا دو سال مالی، از رعایت حد حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی معاف کنند؛

• کشورهای عضو ممکن است با تغییر این حد ۷۰ درصدی، محدودیتهای بیشتری اعمال کنند؛

• محدودیتهای خدمات غیرحسابرسی برای اولین سال مالی بعد از تاریخ به‌کارگیری این قانون اعمال می‌شود (یعنی بنگاههایی که سال مالی آنها منتهی به ۳۱ دسامبر است، ملزم هستند از اول ژانویه ۲۰۱۷ از این قانون پیروی کنند).

در پی

بروز بحران مالی

فشار فزاینده‌ای برای

اصلاح حسابرسی

به‌وجود آمد

• برای برخی خدمات غیرحسابرسی طی سال مالی قبل از دوره تحت پوشش صورتهای مالی حسابرسی شده، یک دوره بازنگری مورد نیاز است (طراحی و اجرای کنترل داخلی یا رویه‌های مدیریت ریسک مرتبط با تهیه و/یا کنترل اطلاعات مالی یا طراحی و اجرای سامانه‌های فناوری اطلاعات مالی).

به منظور انجام حسابرسی قانونی برای سال مالی که از ۱۷ ژوئن سال ۲۰۱۶ آغاز می‌گردد (زمانی که مقررات اجرایی می‌شود)، براساس قوانین کمیسیون اروپا، ممنوعیت دوره بازنگری از آغاز سال مالی به تاریخ ۱۷ ژوئن ۲۰۱۵ یا پس از آن شروع می‌شود. به عنوان مثال، برای یک شرکت سهامی عام که پایان سال مالی آن ۳۰ ژوئن است، اعمال دوره بازنگری از ۱ ژوئیه ۲۰۱۵ آغاز می‌شود. برای شرکتی که سال مالی آن مطابق با سال تقویمی است، دوره بازنگری از ۱ ژانویه ۲۰۱۶ اعمال می‌شود.

محدودیتها:

این محدودیتها موارد زیر را دربرمی‌گیرد:

• ارائه خدمات مالیاتی مربوط به:

○ تهیه فرمهای مالیاتی،

○ مالیات حقوق و دستمزد،

○ عوارض گمرکی،

○ شناسایی معافیتها و مشوقهای مالیاتی؛ به جز مواردی که ارائه چنین خدماتی به وسیله حسابرس قانونی یا مؤسسه حسابرسی از طریق قانون الزامی شده باشد،

○ انجام ممیزیهای مالیاتی که در صلاحیت مقامهای مالیاتی است؛ به جز مواردی که چنین ممیزیهایی به وسیله حسابرس قانونی یا مؤسسه حسابرسی از طریق قانون الزامی شده باشد،

○ محاسبه مالیات مستقیم و غیرمستقیم و مالیاتهای انتقالی به دوره‌های آینده، و

○ ارائه مشاوره مالیاتی.

• خدماتی که به دخالت در هر بخشی از مدیریت از تصمیم‌گیری در بنگاه حسابرسی شده منجر می‌شود؛

• دفترداری و تهیه اسناد حسابداری و صورتهای مالی؛

• خدمات مربوط به حقوق و دستمزد؛

• طراحی و اجرای کنترل داخلی یا رویه‌های مدیریت ریسک مرتبط با تهیه و/یا کنترل اطلاعات مالی یا طراحی و اجرای سامانه‌های فناوری اطلاعات مالی؛

• خدمات ارزشیابی، از جمله ارزشیابی انجام شده در ارتباط با خدمات محاسبات بیمه‌ای یا خدمات پشتیبانی قانونی؛

• خدمات قانونی مرتبط با:

○ ارائه مشاوره عمومی،

○ مذاکره از طرف صاحب‌کار، و

○ ایفای نقش وکیل مدافع در حل و فصل دعاوی حقوقی.

• خدمات مرتبط با وظایف حسابرسی داخلی صاحب‌کار؛

• خدمات مرتبط با تأمین مالی، ساختار سرمایه و تخصیص و راهبرد سرمایه‌گذاری صاحب‌کار حسابرسی، به جز ارائه خدمات اطمینان بخشی در خصوص صورتهای مالی، مانند صدور تأییدیه در ارتباط با پرونده‌های صادرشده به وسیله صاحب‌کار حسابرسی؛

• تبلیغ، معامله یا تضمین سهام صاحب‌کار حسابرسی؛

• خدمات منابع انسانی با توجه به:

○ مدیریت در جایگاهی که تأثیر بااهمیتی بر تهیه سوابق حسابداری یا صورتهای مالی داشته باشد که موضوع حسابرسی قانونی است و خدمات زیر را شامل می‌شود:

▪ جست‌وجو یا تلاش برای یافتن افراد منتخب برای چنین موقعیت شغلی؛ یا

▪ بررسی صلاحیت افراد منتخب برای چنین موقعیت شغلی.

○ طراحی ساختار سازمانی، و

○ کنترل هزینه.

پانوشتها:

1- European Union (EU)

2- Non-Audit Services (NAS)

3- Mandatory Firm Rotation

منبع:

Deloitte, Non-Audit Services: Restrictions and Fee

Cap, www2.deloitte.com, 2015